

Kitap İncelemesi/Book Review
DOI: 10.53711/balkanistik.1217600
Balkanistik Dil ve Edebiyat Dergisi, 2022; 4(2): 101-104
Journal of Balkanistic Language and Literature, 2022; 4(2): 101-104

BALKAN EDEBİYATLARINDAN SEÇME HİKÂYELER I ÇAĞDAŞ YUNAN EDEBİYATI

(Editörler: Doç. Dr. İbrahim KELAĞA AHMET ve Dr. Öğr. Üyesi Ferhan
KIRLIDÖKME MOLLAOĞLU,

Trakya Üniversitesi Balkan Araştırma Enstitüsü Yayınları, Edirne 2022, 315 sayfa,
Takım ISBN: 978-975-374-329-7, ISBN: 978-975-374-330-3)

Utku KIRLIDÖKME*

Yönünü Balkanlara çevirmiş bir bölge üniversitesi olarak 1982 yılında kurulmuş olan Trakya Üniversitesi 2022 yılı itibarıyla 40. kuruluş yılını kutlamaktadır. Trakya Üniversitesi ve üniversite bünyesinde 2010 yılında kurulmuş olan Balkan Araştırma Enstitüsü, Balkan coğrafyasını en iyi şekilde anlama ve anlatma misyonu çerçevesinde Balkan ülkeleri ile akademik ve kültürel ilişkilerini sürekli bir şekilde geliştirmekte; bilgi, birikim ve tecrübelerini paylaşmaktadır. Trakya Üniversitesinin Balkan misyonuyla uyumlu

* Öğr. Gör., Trakya Üniversitesi, Balkan Araştırma Enstitüsü, Balkan Siyaseti ve Uluslararası İlişkiler Ana Bilim Dalı, e-posta: outkoukirlintokme@trakya.edu.tr, ORCID: 0000-0003-0210-5335.

Geliş Tarihi (Received): 11.12.2022

Kabul Tarihi (Accepted): 20.12.2022

bir çizgide Türkiye'deki Balkan araştırmalarına akademik katkı sunma gayesinde olan Balkan Araştırma Enstitüsünün en önemli hedefleri arasında Balkan dillerini ve bölgeyi iyi bilen, donanımlı ve yetkin bölge uzmanlarının yetiştirilmesi yer almaktadır.

Balkan Edebiyatlarından Seçme Hikâyeler I- Çağdaş Yunan Edebiyatı isimli çalışmanın başında giriş niteliği taşıyan "Geçmişten Günümüze Ana Hatlarıyla Yunan Hikâyeciliği" başlığı altında geçmişten günümüze çağdaş Yunan edebiyatında bir yazınsal tür olarak hikâyeciliğin evreleri ana hatlarıyla ele alınmıştır. Burada dikkat çeken nokta, çağdaş Yunan edebiyatına günümüzdeki anlam ve içeriğiyle hikâye ya da başka bir deyişle öykü türünün girişidir. Hikâye türünün çağdaş Yunan edebiyatına girişinin, özgün Yunanca bir eserden ziyade Boccaccio'nun (1313-1371) *Dekameron* (*Decamerone*) adlı eserinin Spiridonas Vlantis (1782-1857) tarafından 1797 yılında Venedik'te yayımlanan Yunanca çevirisiyle gerçekleştiği belirtilmektedir. Öte yandan Rigas (Fereos) Velestinlis'in (1757-1798) 1790'da Viyana'da yayımlanan *Duyarlı Âşıklar Okulu* (*Σχολή Ντελικάτων Εραστών*) adlı altı hikâyeden oluşan derlemesi ise çağdaş Yunan edebiyatında hikâye türünün ilk örneği olarak değerlendirilmektedir. Aslında anılan eser, Fransız romancı Restif (veya Rétif) de la Bretonne'un 1780-1782 yılları arasında basılmış olan hikâyelerinin Yunancaya çevirisi ve serbest uyarlamasıdır.

1830-1880 yıllarını kapsayan evrede yazılan hikâyelerde duygusal, sosyal, tarihsel konuların yanı sıra seyahat anlatılarına da yer verildiği görülmektedir. 1880-1920 arası dönemde ise *Yeni Atina Ekolü* (*Νέα Αθηναϊκή Σχολή*) dönemi olarak bilinen ve bir süreliğine düzyazıda sadece hikâye türünün egemen olduğu bu dönemde yöre ve töre ya da köy hikâyeleri şeklinde ifade edilebilecek *ithografik* hikâyeler yaygınlık kazanmıştır. İki savaş arası (1920-1940), çağdaş Yunan edebiyatında hikâyeciliğin gerileme dönemine girdiği ve roman türünün ön plana çıktığı bir dönem olarak değerlendirilmektedir. Anılan dönem içinde hikâyeyi şekillendiren temel özellikler: a) kahramanların psikolojik özelliklerinin anlatımına yönelik psikografi, b) bilincin derinliklerine ve yaşamın bilinmeyen yönlerine ilgi

gösteren ezoterizm, c) sembolizm, ç) kozmopolitizm ve d) alegorik anlatımdır. İkinci Dünya Savaşı'ndan günümüze çağdaş Yunan hikâyeciliğinin seyri olarak tanımlanan dönemde hikâye yazarlarının Alman İşgali, Ulusal Direniş ve İç Savaş, Yunan toplumunun II. Dünya Savaşı'ndan sonra geçirdiği değişim ve dönüşüm, Soğuk Savaş gibi gelişmelerden etkilendikleri ve eserlerini bu doğrultuda kaleme aldıkları görülmektedir.

Çalışmanın devamında ise alfabetik sırayla çağdaş Yunan edebiyatının önemli isimleri olan K. Bastias, S. Dafnis, K. Hatzopoulos, A. Karkavitsas, İ. Kondilakis, N. Lapatiotis, M. Mavridis, P. Nirvanas, A. Papadiamantis, Z. Papantoniou, G. Psiharis, E. Roidis, K. Theotokis ve A. Vlahos'un ilk olarak yaşamöyküleri ve başlıca eserleri yer almaktadır. Ardından ise Yunanca ve Türkçe metne karşılıklı olarak yer verilmiş hikâye çevirileri bulunmaktadır.

"Balkan Edebiyatlarından Seçme Hikâyeler I- Çağdaş Yunan Edebiyatı" başlığını taşıyan bu çalışmanın önemli özelliklerinden biri, hikâyelerin iki dilli olarak yayımlanmış olmasıdır. Dolayısıyla çalışmanın, aynı zamanda eğitim-öğretim amacına da hizmet etmesinin düşünüldüğü görülmektedir. Orijinal çağdaş Yunanca hikâye metinlerinin, ulaşılabildiği nispette ilk baskılarının kullanılmasına özen gösterilmiş olması, çalışmanın bir diğer özelliği olarak göze çarpmaktadır. Hikâyelerin yayımlanma tarihi dikkate alınarak metinlerin özgün yayındaki çoklu vurgu sistemi korunmuştur. Son olarak çalışmada hikâyelerin seçiminde muhtemel telif sorunlarının önüne geçilmesi için ağırlıklı olarak 1950 öncesi yazılmış hikâyelere öncelik verildiği görülmektedir.

Bu çerçevede editörlüğünü Doç. Dr. İbrahim Kelağa Ahmet ve Dr. Öğr. Üyesi Ferhan Kırıldökme Mollaoğlu'nun üstlendiği bu çalışmanın bir diğer dikkat çekici özelliği, üç farklı üniversitenin -Trakya Üniversitesi, Ankara Üniversitesi ve İstanbul Üniversitesi- Çağdaş Yunan Dili ve Edebiyatı Anabilim Dallarında eğitim-öğretim faaliyeti yürüten akademik personelin katkılarıyla vücut bulmuş olmasıdır. Çalışmaya ayrıca Çağdaş Yunan Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dallarından mezun olan ve hâlihazırda lisansüstü öğrenimlerine devam eden mezunlar da tercüme ettikleri hikâyeler ile katkı sağlamışlardır. Balkan Araştırma Enstitüsünün bu değerli yayınının, çağdaş

Yunan edebiyatı üzerine araştırma gerçekleştiren ve ilgi duyan herkes için çok faydalı olacağı düşünülmektedir.